EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 20.10.2004
KOM(2004) 700 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

dėl teroristų finansavimo prevencijos ir kovos su juo

priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti keitimąsi informacija, padidinti skaidrumą ir sustiprinti finansinių operacijų atsekamumą

TURINYS

1. PRATARMĖ ... 3

2. KOVOS SU TERORISTŲ FINANSAVIMU APŽVALGA ... 3

3. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA BEI JOS ANALIZĖ ... 4

3.1. Kompetentingų institucijų keitimasis informacija ... 4

3.2. Kompetentingų institucijų ir privataus sektoriaus keitimasis informacija ... 5

3.3. Privataus sektoriaus dalyvavimas ... 6

4. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR FINANSINIŲ OPERACIJŲ ATSEKAMUMAS6

4.1. Finansinis tyrimas ... 6

4.2. Lėšų pervedimai ... 6

4.3. Operacijos už oficialios finansų sistemos ribų ... 7

4.4. Klientų tapatybės nustatymas ... 7

5. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR SKAIDRUMAS ... 7

5.1. Juridiniai asmenys ... 7

5.2. Nepelno arba labdaros sektorius ... 8

6. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR HORIZONTALIOS PRIEMONĖS ... 9

6.1. Turto įšaldymas ... 9

6.2. Veiksmingas ir tikslinis mokymas ... 9

6.3. Saugumo moksliniai tyrimai ... 9

6.4. Išorės veiksmai ... 10

7. IŠVADOS ... 10

1 PRIEDAS ... 11

2 PRIEDAS ... 13

3 PRIEDAS ... 18

1. PRATARMĖ

2001 m. rugsėjo 21 d. neeiliniame susitikime Europos Vadovų Taryba paragino Tarybą imtis visų būtinų priemonių kovoti su terorizmo finansavimu. Reaguodama į 2004 m. kovo 11 d. teroristinį išpuolį Madride, Europos Vadovų Taryba priėmė Deklaraciją dėl kovos su terorizmu[1]. Deklaracija įpareigojo Sąjungą ir jos nares *„...padaryti visa, kas priklauso nuo jų galios, kovojant su visų formų terorizmu...“* ir nustatė keletą strateginių siekinių, padedančių pasiekti šį tikslą. Vienas iš jų yra reikalavimas, kad Sąjunga ir jos narės imtųsi visų būtinų priemonių *„sumažinti galimybes teroristams pasinaudoti finansiniais ir kitais ekonominiais ištekliais“*. Pataisytame „ES kovos su terorizmu veiksmų plane“[2] pateikiami išsamūs pasiūlymai, kaip plėtoti kovą su teroristų finansavimu.

Šiame komunikate aptariama, kokių papildomų priemonių galėtų prireikti, kad būtų kuo veiksmingiau kovojama su teroristų finansavimu. Remiantis šiame komunikate išdėstytais argumentais, 1 priede nurodomos galimos tolesnės kovos su terorizmo finansavimu priemonės, kurios turėtų būti toliau nagrinėjamos įgyvendinamumo ir ekonominės naudos požiūriu. 2 priede trumpai apibūdinamos nuo 2001 m. spalio mėn. priimtos ES priemonės dėl kovos su teroristų finansavimu. 3 priede išvardijamos šiuo metu svarstomos atitinkamos priemonės.

2. KOVOS SU TERORISTŲ FINANSAVIMU APŽVALGA

Teroristų finansavimas apima du skirtingus aspektus – teroristinių išpuolių ir teroristų tinklų finansavimą. Apskaičiuota, kad sprogdinimai Madride tekainavo 8000 eurų. Yra duomenų, kad operacijos teroristų tinklams finansuoti, palyginus su tomis, kurios buvo skirtos konkrečiam išpuoliui finansuoti, apskritai taip pat kainavo nedaug. Kadangi tokios sumos gali būti nedidelės ir pačios savaime nesukelti įtarimo judėdamos finansinėje sistemoje, *susekti teroristų finansavimui skirtas finansines operacijas yra sunku.*

Tai nereiškia, kad finansų įstaigos neturėtų mėginti taikyti kovos su pinigų plovimu metodų teroristų finansavimui susekti. Tačiau tai reiškia, kad turi būti kuriami ir naudojami papildomi metodai, iš esmės siejami su saugumo tarnybų nustatytais svarbiausiais pavojais, kad būtų galima pakirsti teroristų tinklų logistiką ir ardyti jų operacijas, laikantis platesnio nusistatymo negu siekimas išsekinti finansinius srautus. Svarbiausia mes turime užtikrinti, kad *teroristų finansuotojai būtų priversti veikti priešiškoje aplinkoje, kurioje visos pasirinkimo galimybės būtų siejamos su didele rizika.*

ES lygmeniu padaryta didelė pažanga kovojant su terorizmu ir jo finansavimu[3]. Kad esamos priemonės būtų veiksmingos kovoje su teroristų finansavimu, jas turi deramai įteisinti ir taikyti valstybės narės – šioje srityje dar išlieka nemaža svarbių spragų[4].

---

1 Briuselis, 2004 m. kovo 29 d., 7906/04

2 10586/04, 2004 m. birželio 15 d.

3 Žr. 1 priedą.

4 Pavyzdžiui, 2004 m. birželio mėn. Komisijos pranešime dėl valstybių narių laikymosi Pamatinio sprendimo dėl kovos su terorizmu nurodoma nemaža trūkumų nacionaliniame lygmenyje (KOM(2004) 409).

Gali būti skiriamos trys pagrindinės kovai su teroristų finansavimu reikšmingos sritys: *geresnis bendradarbiavimas keičiantis informacija, sustiprintas finansinių operacijų atsekamumas ir didesnis juridinių asmenų skaidrumas*. Veiksmingai tobulinant šias sritis, galima tikėtis tolesnių ženklių teigiamų rezultatų prevencinėmis priemonėmis ardant teroristų veiklą, mažinant finansinius srautus teroristų grupuotėms ir didinant teroristų tinklų supratimą.

Reikia nustatyti teisingą pusiausvyrą tarp prevencinių arba ardomųjų priemonių ir pilietinių laisvių. Pavyzdžiui, *turi būti rūpinamasi užtikrinti, kad pilietybė arba religinė priklausomybė netaptų asmens įtartinumo pagrindu.* Visoje prevencinėje ir represinėje veikloje varomąja jėga turėtų būti atitinkama žvalgybos informacija ar kiti objektyvūs motyvai įtarti asmenį, kad jis gali būti susijęs su teroristų veikla.

Bene pagrindinę vietą daugelyje svarstymų, susijusių su tuo, kaip sustiprinti kova su teroristų finansavimu, užima duomenų apsaugos klausimai. Bet kurie nukrypimai nuo Bendrijos duomenų apsaugos direktyvų[5], pavyzdžiui, dėl nusikaltimų prevencijos ir išaiškinimo, turi būti pagrįstai reikalingi, svarbūs ir įstatymo numatyti. *Siekiant stiprinti policijos ir teismų bendradarbiavimą ir kartu užtikrinant tvirtą duomenų apsaugą, numatoma Sąjungos lygmeniu sukurti darnią teisinę sistemą, grindžiamą bendrais asmens duomenų tvarkymo standartais.* Tokia politika turi numatyti ir *atitinkamas apsaugos priemones*, kad žvalgybos, policijos, muitinės ir teisminėms institucijoms tvarkant asmens duomenis būtų laikomasi asmens duomenų apsaugos *principų,* suformuluotų Pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje.

3. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA BEI JOS ANALIZĖ

3.1. Kompetentingų institucijų keitimasis informacija

Atitinkamų institucijų keitimasis informacija nacionaliniu lygmeniu yra ne mažiau svarbus už keitimąsi informacija ES ir tarptautiniu lygmenimis. Ir vienu, ir kitu atveju reikia, kad *bendradarbiavimas ir keitimosi struktūros apimtų finansų įstaigas, finansinės priežiūros institucijas, teisingumo ministeriją ar departamentą, žvalgybos tarnybą, teisėsaugos institucijas ir institucijos, atsakingas už administracinį lėšų areštą*[6]**.** Toks tinklas galėtų būti forumu struktūriškai organizuotam dalyvaujančių subjektų keitimuisi informacija apie asmenis, dėl kurių yra pradėtas tyrimas.

2004 m. birželio mėn. Komunikate dėl teisėsaugos institucijų prieigos prie informacijos gerinimo siūloma, kaip sustiprinti keitimąsi informacija tarp atitinkamų veiklos dalyvių[7]. Juo siekiama sukurti tam tikrus *Europos „žvalgybos vadovaujamą“ teisėsaugos pajėgumus, kuris sudarytų sąlygas atitinkamoms institucijoms naudotis informacija kovoje su organizuotais nusikaltimais ir terorizmu.*

---

5 Visų pirma bendroji duomenų apsaugos Direktyva 95/46/EB ir Direktyva 2002/58/EB dėl privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje.

6 Nyderlandų FEC yra tokio bendradarbiavimo pavyzdys ir tinklas, kurį sudaro bendrosios žvalgybos ir saugumo tarnybos, mokesčių tarnybos, finansinės ir ekonominės teisėsaugos žinyba.

7 Dok. KOM(2004) 429, 2004 6 16.

Komunikato[8] dėl kovos su terorizmu priede pateikiamas pasiūlymas dėl *Tarybos sprendimo, sudarančio galimybes dalyvaujančioms tarnyboms, taip pat Europolui ir Eurojustui turėti prieigą prie išsamiausios ir naujausios informacijos.* Pareiga keistis informacija būtų taikoma dėl visų teroristinių nusikaltimų, įskaitant dalyvavimą teroristų grupuotėje bet kuria finansavimo forma.

Valstybių narių ir Komisijos finansuojamu FIU.NET siekiama sukurti kompiuterinį tinklą finansinės žvalgybos padaliniams (FIU) keistis žvalgybos informacija. Laikantis pakeisto FIU apibrėžimo, priimto 2004 m. birželio mėn. Egmonto susitikime, FIU.NET taps svarbiu elementu, lengvinančiu dalijimąsi informacija, susijusia su teroristų finansavimu. *Komisija ir valstybės narės turi užtikrinti, kad FIU.NET ir toliau būtų teikiamas deramas finansavimas ir kiti atitinkami ištekliai.*

Europolo „SUSTRANS“ projekto paskirtis – nustatyti sąsajas tarp pinigų pervedimo operacijų ir su jomis siejamos teroristinės veiklos. Reikia toliau svarstyti, ar SUSTRANS perduodami pranešimai apie įtartinas operacijas turėtų tapti Europolo informacinės sistemos dalimi, ar šiam tikslui turėtų būti kuriama atskira duomenų bazė. Daugelis valstybių narių dar neteikia atitinkamų duomenų, kad SUSTRANS projektas galėtų atskleisti visas savo galimybes[9]. Be to, Europolo konvencijos protokolas[10], išplečiantis Europolo kompetenciją visiems su pinigų plovimu susijusiems nusikaltimams, gerokai paskatintų SUSTRANS veiksmingumą, bet jis dar turi įsigalioti, nes tam tikros valstybės narės neskuba jo ratifikuoti[11]. Tos valstybės narės, kurios yra iki šiol neratifikavusios šio protokolo, tai turėtų kuo skubiausiai padaryti.

Bendros tyrimo grupės turi dar labiau skatinti tarpvalstybinius teroristų finansavimo tyrimus ir būti gerai pritaikytos veikti kartu su teisėsaugos pareigūnų, prokurorų ir teisėjų grupėmis. Dalijimasis žvalgybos informacija su *baudžiamąjį persekiojimą atliekančiais prokurorais* padidintų sėkmingo baudžiamojo persekiojimo perspektyvas.

3.2. Kompetentingų institucijų ir privataus sektoriaus keitimasis informacija

Keitimasis tikralaikiais duomenimis tarp teisėsaugos arba žvalgybos tarnybų ir privataus sektoriaus apskritai (ne tik apie finansines operacijas, bet ir oro bendrovių bilietų pirkimą, automobilių nuomą) gali vaidinti svarbų vaidmenį tiek prevencinėje ir represinėje teisėsaugos veikloje kovojant su terorizmu, tiek su jo finansavimu. Tai leistų realiu laiku susekti finansines operacijas.

Finansų sektorius neturi informacijos, su kuria FIU (ir kiti) galėtų dirbti analizuodami įtartinas operacijas ir įtariamųjų finansinius modelius. Tiesioginės prieigos prie informacijos nebuvimas riboja FIU galėjimą komponuoti duomenis iš įvairių šaltinių. *Diskusijos su finansų*

---

8 2004 m. kovo 29 d. Europos Komisijos Komunikatas dėl priemonių, kurių turi būti imtasi kovojant su terorizmu ir kitomis sunkių nusikaltimų formomis, ypač gerinant keitimąsi informacija, KOM(2004) 221.

9 2004 m. liepos mėn. Europos Komisijos Bendrųjų teisingumo ir vidaus reikalų direktoratas parašė raštą valstybėms narėms, ratifikavusioms Europolo konvenciją ir neteikiančioms atitinkamos SUSTRANS paskirties informacijos. Rašte prašoma informuoti, kodėl neteikiami atitinkami duomenys. Buvo prašoma duoti atsakymus iki 2004 m. rugsėjo 20 d.

10 2000 m. lapkričio 30 d. Tarybos aktas dėl Protokolo, iš dalies keičiančio Europolo konvencijos 2 straipsnį ir priedą, sudarymo (OL C 358, 2000 m. gruodžio 13 d., p.1).

11 Iš iki šiol buvusių 15 valstybių narių Protokolą yra ratifikavusios: Vokietija, Ispanija, Prancūzija, Graikija, Portugalija, Suomija, Švedija ir JK. Iš naujųjų valstybių narių Protokolą yra ratifikavusios visos, išskyrus Estiją.

bendruomene, saugumo tarnybomis ir FIU turėtų padėti nustatyti, kur slypi problemos ir kaip jas spręsti mažiausiomis sąnaudomis. Galimas būdas galėtų būti suteikti FIU *kuo plačiausią prieigą prie finansų bendruomenės turimų ir kontroliuojamų specialių duomenų bazių.* Tai galėtų padėti susieti subjektus, nustatyti pinigų srautus ir atsekti šaltinius. Kad nekiltų problemų dėl privatumo, finansų įstaigos galėtų suteikti prieigą „šifruotų“ duomenų pagrindu.

3.3. Privataus sektoriaus dalyvavimas

Siekiant užtikrinti, kad finansų bendruomenė ir kitos privataus sektoriaus šakos kovą su terorizmu laikytų didžiausiu prioritetu, *turėtų būti užmegzti ir palaikomi aukšto lygio ryšiai tarp kovos su terorizmu srityje dirbančių teisėsaugos žinybų ir privataus sektoriaus atstovų. Toliau turi būti tobulinami atitinkami žvalgybos tarnybų ir finansų įstaigų bendradarbiavimo, keitimosi informacija ir grįžtamąja informacija mechanizmai.*

4. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR FINANSINIŲ OPERACIJŲ ATSEKAMUMAS

4.1. Finansinis tyrimas

Valstybės narės turi užtikrinti, kad teisėsaugos tarnybos turėtų išgalių ugdyti finansinio tyrimo įgūdžius, leidžiančius joms atsekti pinigų judėjimo pėdsakais iki asmens, teikiančio finansus, ir priešinga kryptimi – prie teroristų grupelių. *Finansiniam tyrimui valstybėse narėse turi būti teikiamas prioritetas ir jis turėtų tapti įprastine visų teisėsaugos įtariamų teroristinėje veikloje dalyvaujančių asmenų tyrimų dalimi.*

Turėtų būti skatinama skirti arba specialiai steigti teroristų (ir kitų nusikaltėlių) turto nustatymui, susekimui, įšaldymui ir konfiskavimui skirtus nacionalinius darinius, galinčius savo sudėtimi derinti tyrimo, finansinius ir teisinius gebėjimus. Tokie padaliniai taip pat galėtų tapti susižinojimo punktu, orientuojančiu finansų bendruomenę turto arešto ir su juo susijusiais klausimais, ir trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms dėl asmenų ar grupių skyrimo. Tokių padalinių bendradarbiavimo tinklo kūrimas turėtų būti toliau skatinamas[12].

Atitinkamų sąsajų tarp finansavimo veiklos ir teroro arba teroristinių išpuolių rengimo nustatymas leistų finansinius duomenis paversti žvalgybos duomenimis, kurie paskui galėtų virsti įrodymais. Kadangi finansų įstaigos naudojasi elektroninių ryšių kanalais, nepaprastai svarbus tampa darbas renkant elektroninius įrodymus. Europos finansuojamu projektu „CTOSE“[13] siekiama nustatyti bendrą supratimą apie priemones, reikalingas norint teisme pateikti elektroninius įrodymus. *Elektroninių įrodymų rinkimas turėtų būti pripažintas svarbiausiu prioritetu.*

4.2. Lėšų pervedimai

2004 m. rudenį Europos Komisija patvirtins Reglamento dėl *mokėtojo pridedamos informacijos pervedant lėšas* projektą. Reglamentas nustato taisykles, reglamentuojančias mokėtojo informaciją, pridedamą pervedant lėšas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinė

---

[12] Šiuo metu yra du šios srities per 2004 m. AGIS finansavimo programą Europos Komisijos finansuojami projektai, būtent – CARIN tinklas ir daugiažinybinių alternatyvių strategijų nusikalstamu būdu įgytiems pinigams susekti įvertinimas – Europos Sąjungos perspektyva.

[13] http://www.ctose.org

informacija būtų nedelsiant prieinama institucijoms, atsakingoms už kovą su terorizmo finansavimu. *Šis pasiūlymas padidins lėšų pervedimų atsekamumą ir turėtų būti kuo skubiausiai įgyvendinamas finansų sektoriuje, o dėl to jį turėtų skubiai priimti Taryba ir Parlamentas.*

4.3. Operacijos už oficialios finansinės sistemos ribų

Neoficialios piniginių perlaidų sistemos, pavyzdžiui, Hawala, yra svarbus neteisėtu būdu įgytų pinigų pervedimo būdas. Komisija rengia Direktyvos dėl naujų teisinių pagrindų mokėjimams vidaus rinkoje projektą siekdama užtikrinti suderintą SR VI įteisinimą Bendrijos teisėje. Planuojamas piniginių perlaidų reguliavimo režimas numatys siuntėjo registravimą įvedant specialią licenciją ir atsižvelgs į teikėjų rizikos apibūdinimą nustatydamas tuo tikslu taikomus priežiūros reikalavimus.

Vienas iš pageidautinų lėšų judėjimo teroristams finansuoti būdų yra per asmenis, gabenančius grynuosius pinigus ir kitas lygiavertes mokėjimo priemones per valstybių sienas. Turėtų būti parengta ir diegiama technologija šiam reiškiniui išaiškinti. Taip pat labai svarbu užtikrinti, kad būtų priimtas ES teisės aktas, skirtas grynųjų pinigų kurjerių naudojimui. *Komisijos pasiūlymas dėl Reglamento dėl grynųjų pinigų judėjimo*[14]*, dėl kurio derybos jau pernelyg užtruko, turėtų būti laikomas aktualiu, kad būtų galima užtikrinti bendrosios pozicijos priėmimą Nyderlandų pirmininkavimo laikotarpiu.*

Didelio masto mokėjimų grynaisiais pinigais naudojimas verslo reikalams tvarkyti yra menkai nuo teroristų finansavimo apsaugota sritis, kuria iš esmės nesidomėta. *Pasiūlymas dėl Trečiosios pinigų plovimo direktyvos išplečia kovos su pinigų plovimu sistemos prevencinį mechanizmą, kad jis galėtų būti taikomas mokėjimams grynaisiais už prekes, kurių vertė didesnė negu 15 000 eurų.*

4.4. Klientų tapatybės nustatymas

Finansų įstaigos jau yra įpareigotos *atpažinti ir pažinti savo klientus.* Tai yra svarbu, kad jos galėtų prisidėti prie teisėsaugos pastangų kovojant su terorizmo finansavimu. Galimas daiktas, kad praverstų *bendri minimalūs reikalavimai ES finansų įstaigoms dėl klientų tapatybės patikrinimo ir atpažinimo duomenų tvarkymo.*

Galėtų būti svarstoma galimybė teisėsaugai ir privačiam sektoriui sukurti ES (ir kitų) asmens tapatybės dokumentų pavyzdžių, įskaitant suklastotų dokumentų pavyzdžius, elektroninę duomenų bazę. Kryžminis pateiktų dokumentų patikrinimas galėtų padėti valdžios institucijoms ir verslo įmonėms nustatyti galimas klastotes.

5. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR SKAIDRUMAS

5.1. Juridiniai asmenys

Tarptautinių standartų nebuvimas pagrindiniuose tarptautinėse finansinėse operacijose naudojamuose mechanizmuose, įskaitant tarptautines verslo bendroves, turto patikėjimo teise

---

[14] Europos Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pinigų plovimo prevencijos muitinių bendradarbiavimo priemonėmis (KOM(2002)328-C5-0291/2002-2002/0132(COD)).

valdymo ir lengvatinio finansavimo struktūras, sukuria tam tikru mastu realiai palankias finansinio neskaidrumo sąlygas tiems, kas finansuoja terorizmą. Europos Komisija ketina pradėti plataus spektro skaidrumo priemonių sąnaudų ir naudos analizę, kad prisidėtų prie šia tema šiuo metu vykstančių debatų.

Juridinių asmenų skaidrumo gerinimas yra pagrindinis kovos su teroristinių organizacijų ir jas palaikančiųjų įsiskverbimu. 2004 m. kovo 29 d. Komisijos komunikate dėl kovos su terorizmu išryškinama, kuo potencialiai galėtų būti naudingas *firmų ar asmenų, nubaustų už nusikaltimus, susijusius su terorizmu arba organizuotu nusikalstamumu, diskvalifikacijos mechanizmų* įtraukimas į juridinių asmenų sudarymą ir valdymą reglamentuojančius teisės aktus. Panašiai veiksmingas keitimosi informacija apie nuteisimus ES mechanizmas galėtų padėti užkirsti kelią teroristų grupių ir (arba) jų finansuotojų įsiskverbimui į teisėtą veiklą.

5.2. Nepelno arba labdaros sektorius

Skaidrumas yra esminis klausimas ir kalbant apie labdaros arba ne pelno sektorių. Pastaraisiais metais smarkiai išaugo labdaros arba ne pelno organizacijų skaičius ir pagalbos, kuria jos disponuoja, dydis. Daugelis tokių organizacijų renka pinigus, skirtus konfliktų zonoms. Pinigams pasiekus tokius regionus, galimybė pasikliauti tarptautiniu bendradarbiavimu, kad būtų galima atsekti jų paskirties vietą, labai sumažėja, ypač tais atvejais, kai lėšų tokiose teritorijose apyvarta vyksta grynųjų pinigų pavidalu.

Toliau turėtų būti tiriama galimybė nustatyti *minimalų ES masto reguliavimo standartą, skirtą šio sektoriaus skaidrumui didinti*[15]. Tai galėtų būti padaryta arba privalomo reglamento forma, arba savanoriško sektoriaus elgsenos kodekso forma. Tinkamus skaidrumo standartus galėtų sudaryti kasmetinis nepriklausomo audito ataskaitų skelbimas, juridinio asmens valdysenos taisyklės ir reikalavimas pateikti patikrinamą išmokų įrodymą. Turint omenyje, kad daugelis ne pelno arba labdaros organizacijų yra įsikūrusios už ES ribų, bet turi būstines vienoje ar daugiau valstybių narių, taip pat reikėtų, kad skaidrumo priemonės turėtų poveikio už ES ribų.

Daugelyje valstybių narių labdaros sektorius turi specialų mokesčių statusą, dėl to mokesčių institucijos turi išsamią informaciją apie daugumos labdaros sektoriaus subjektų pajamas ir išmokas. *Toliau turėtų būti svarstomas mokesčių institucijų vaidmuo VIII specialios rekomendacijos kontekste.*

Europos Komisija *tobulins savo automatinio žvalgybos informacijos rinkimo, informacijos išgavimo ir analizės priemones, kad būtų galima jas taikyti labdaros sektoriui.* Komisija, pasitelkdama Europolą, atliks įgyvendinamumo tyrimą, kad būtų galima įvertinti labdaros sektoriaus vietą 25 narių ES pagal matmenis, kurie galėtų padėti nustatyti didelę teroristų finansavimo ir kitos nusikalstamos veiklos riziką. Tikimasi, kad tyrimas taip pat apims nacionalines rizikos analizės pastangas, jei jų esama, ir padės nustatyti pažeidžiamumo ir rizikos rodiklių nustatymo metodiką.

---

[15] Spalio 29 d. Europos Komisija organizuoja pasitarimą ES nuostatos dėl labdaros sektoriaus naudojimo teroristų finansavimo tikslams užkardymo klausimu.

6. TERORISTŲ FINANSAVIMAS IR HORIZONTALIOS PRIEMONĖS

6.1. Turto įšaldymas

ES mechanizmas teroristams ir teroristų organizacijoms, išskyrus Al-Qaeda, įvardyti[16], sukurtas visų pirma siekiant turto įšaldymo, nepadėjo parengti sąrašo, kuris galėtų būti laikomas išsamiu ir visiškai veiksmingu. Skirtingi įvardijimo sąlygų aiškinimai ir dėl vieningumo reikalavimo atsirandantys atidėliojimai yra bene svarbiausios esamos padėties priežastys, o orientavimo trečiosioms šalims, kurios ketina pateikti prašymą dėl įvardijimo, stoka taip pat gali turėti poveikio. Vienodas aiškinimas ir požiūris į nesutarimo sritis yra pagrindinė išankstinė sąlyga veiksmingumui gerinti, įskaitant:

– *grupių ar subjektų, persivardijusių po įvardijimo, įvardijimą;*

– *„priedangos organizacijų“ įvardijimą;*

– *grupių ir subjektų, kurie jau buvo įvardyti, vadovų įvardijimą.*

Elektroniniu būdu apibendrintas tikslinis finansinių sankcijų sąrašas yra bendra Europos Komisijos ir Europos bankų[17] iniciatyva. Tai yra asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ES finansinės sankcijos, suvestinė duomenų bazė. Kadangi finansinės sankcijos yra taikytinos nuo jų paskelbimo *Oficialiajame leidinyje* dienos, *Komisija stengsis užtikrinti, kad ta duomenų bazė būtų atnaujinta tą pačią dieną, kurią yra išleidžiamas Oficialusis leidinys.* Finansų įstaigos yra prašiusios patarimų dėl atitikimo standartų, ar tam tikras asmuo yra įvardytasis asmuo. Toks patarinėjimas padidintų sankcijų veiksmingumą ir, kadangi jis yra susijęs su ES finansinėmis sankcijomis, jo turėtų imtis Taryba arba Komisija (pvz., rekomendacijos forma).

6.2. Veiksmingas ir tikslinis mokymas

Svarbu, kad kompetentingose institucijose ir privačiame sektoriuje būtų pakankamai tinkamai parengtų specialistų.

Turi būti skatinama išsiugdyti reikiamus skaičius specialiai parengtų finansinių tyrėjų. Europos Komisija ir Europolas pradėjo bendrą projektą, kuriuo siekiama finansinio tyrimo mokymo srityje Europos Sąjungoje nustatyti bendrus minimalius standartus. *Jis padės skatinti gerą praktiką ir bendrą minimalų nusistatymą į finansinio tyrimo mokymą.*

CEPOL turi vadinti pagrindinį vaidmenį ugdant Europos finansinio tyrimo kultūrą bei kitokį vyresniųjų policijos pareigūnų mokymą ir skleidžiant geriausią šios nepaprastai svarbios srities praktiką.

6.3. Saugumo moksliniai tyrimai

Europos Komisija tvarko antiterorizmo mokslinių tyrimų veiklą, kuri, be kita ko, gali padėti kovai su teroristų finansavimu. *„Parengiamiesiems veiksmams didinant Europos pramonės potencialą saugumo mokslinių tyrimų srityje“* skirtas 15 mln. eurų biudžetas 2004 m. ir

---

16 Bendroji pozicija 2001/931/BUSP ir Reglamentas (EB) Nr. 2580/2001.

17 Europos bankininkystės federacija, Europos taupomųjų bankų grupė, Europos kooperacinių bankų asociacija, Europos viešųjų bankų asociacija.

planuojamas 24 ir 26 mln. eurų biudžetas, atitinkamai, 2005 ir 2006 metams. 2003 m. buvo sudaryta *ekspertų grupė* (GoP) ir jai buvo pavesta siūlyti būsimos *Europos saugumo mokslinių tyrimų programos* („ESRP“) orientyrus, principus ir prioritetus, atitinkančius ES politikos tikslus. GoP pranešime[18] rekomenduojama nuo 2007 m. ir paskesniems metams kurti ESRP, kurios finansavimui būtų skiriama ne mažiau kaip 1 mlrd. eurų kasmet papildant šiuo metu esamus išteklius. Atsiliepdama 2004 m. rugsėjo 7 d. Komisija priėmė **komunikatą**, pavadintą **„Saugumo tyrimai. Tolesni žingsniai.“**[19]. Ji atkreipė dėmesį į pranešime pateiktą rekomendaciją pareikšdama, jog būtina įsteigti Europos saugumo tyrimų patariamąją valdybą, kuri patartų dėl ESRP turinio ir įgyvendinimo, ir 2005 m. pradžioje pateikti pasiūlymą dėl ESRP, kad ji taptų 7-osios Bendrijos mokslinių tyrimų pamatinės programos nuo 2007 m. ir vėliau dalimi. Sritys, kuriose turėtų būti skatinami tolesni moksliniai tyrimai, apima tarp kompetentingų ES institucijų paskirstomą problemų sprendimą ir socialines pažintines konfigūracijas, būdingas veiksmingai koordinuotai kovai su teroristų finansavimu.

6.4. Išorės veiksmai

Kova su terorizmo finansavimu turi tapti ES politinio dialogo su trečiosiomis šalimis ir joms skirtų techninės pagalbos programų, įskaitant *ad hoc* ekspertų lygmens dialogo plėtojimą, sudedamąja dalimi. Bendros pastangos kovojant su teroristų finansavimu ir toliau išliks svarbia ir pastovia ES ir JAV bendradarbiavimo dalimi.

Finansiniai užutėkiai, kuriuose yra sąlygos neaiškioms bankininkystės ir verslo struktūroms, teikia prieglobstį teroristų pinigams. Europos Sąjunga turi skatinti didesnį skaidrumą ir keitimąsi informacija su trečiosiomis šalimis ir priklausomomis ar asocijuotomis teritorijomis. Pozityvūs veiksmai galėtų padėti bendradarbiavimo partneriams įveikti reguliuojamojo, techninio ar ekonominio pobūdžio sunkumus didinant skaidrumą padidintos techninės pagalbos forma tose srityse, kur ES apskritai turi didelę patirtį, arba kokia nors ekonominės paramos forma. Atitinkami veiksmai taip pat galėtų būti nustatomi šalies strateginių dokumentų metinėse ir pusmetinėse peržiūrose. Komisija stebės užjūrio finansinių užutėkių veiksmingumą ir pažangą siekiant didesnio skaidrumo.

7. IŠVADOS

Pinigų pritraukimo teroristams apsunkinimas yra vienas iš kovos su teroristų finansavimu elementų. Be to, finansinių ir kitų operacijų atsekimas yra veiksmingas būdas nustatyti teroristų bei jų rėmėjų buvimo vietą ir ardyti jų teroristinę veiklą. Palankios tam sąlygos būtų sudaromos didinant finansinių operacijų ir juridinių asmenų, įskaitant veikiančiuosius ne pelno sektoriuje, skaidrumą. Kad būtume tikrai veiksmingi ir galėtume esamuoju laiku keistis informacija prevencinėje ir represinėje veikloje kovojant su teroristų finansavimu, mums reikia rūpintis glaudesniu bendradarbiavimu ir sustiprintais informacijos keitimosi nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis tarp kompetentingų institucijų bei tarp pastarųjų ir privataus sektoriaus mechanizmais.

---

[18] „ Moksliniai tyrimai saugios ateities labui“, GoP pranešimas saugumo tyrimų srityje, ISBN 92-894-6611-1, Liuksemburgas: Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras, 2004.

[19] KOM(2004) 353.

1 PRIEDAS

Galimos būsimos priemonės, taikytinos kovojant su teroristų finansavimu

Keitimasis informacija:

- Kurti tinkamus mechanizmus siekiant daugiašalio koordinavimo su visomis institucijomis ir dariniais, dalyvaujančiais prižiūrint ir nustatant pažeidimus finansų sektoriuje (įskaitant finansų įstaigas, finansinės priežiūros tarnybas, teisingumo ministeriją ar departamentą, žvalgybos bendruomenę, teisėsaugos institucijas, institucijas, atsakingas už administracines įšaldymo priemones).

- Skatinti tinkamus dalijimosi informacija tarp žvalgybos tarnybų ir prokurorų mechanizmus.

- Skatinti žvalgybos vadovaujamą teisėsaugą užtikrinant prieigą prie privataus sektoriaus informacijos, kad būtų lengviau rinkti informaciją apie įtariamuosius, juos išaiškinti ir nustatyti jų buvimo vietą.

- Skatinti platesnę aprėptį ir kitus mechanizmus, lengvinančius susekimą ir keitimąsi duomenimis esamuoju laiku pasitelkiant finansų ir kitas sistemas.

- Svarstyti būdus, kuriais būtų galima pagerinti FIU ir finansų bendruomenės keitimąsi informacija didinant prieigą prie atitinkamų duomenų bazių.

Finansinių operacijų atsekamumas:

- Remti finansinį tyrimą kaip teisėsaugos darbo metodą valstybėse narėse. Skatinti bendrų minimalių finansinio tyrimo mokymo standartų kūrimą ES (panaudojant bendrą Komisijos ir Europolo projektą).

- Skatinti steigti specialiai teroristų (ir kitų nusikaltėlių) turto nustatymui, susekimui, įšaldymui ir konfiskavimui skirtus nacionalinius darinius ir kurti tokių darinių bendradarbiavimo tinklą siekiant sudaryti palankias sąlygas bendradarbiauti susekant greitai judančias teroristų ir kitų nusikaltėlių lėšas.

- Skatinti organizacines ir technines priemones, reikalingas, kad būtų galima pateikti elektroninius įrodymus teisme.

- Svarstyti reikalingumą nustatyti bendrus minimalius ES standartus kliento tapatybei patikrinti.

- Svarstyti galimybę sukurti ES ir svetur išduodamų visų asmens tapatybės dokumentų pavyzdžių duomenų bazę siekiant palengvinti finansų institucijoms nustatyti suklastotus asmens tapatybės dokumentus tikrinant kliento asmens tapatybę.

- Patarinėjimas dėl atitikimo standartų, taikytinų tikrinant, ar tam tikras asmuo yra įvardytasis asmuo, siekiant pagerinti finansinių sankcijų veiksmingumą (žr. 6.1 skirsnį).

Skaidrumas:

- Svarstyti, kokių dar priemonių reikėtų, kad būtų padidintas juridinių asmenų skaidrumas, ypač atsižvelgiant į rekomendacijas, kurios bus pateiktos Komisijos planuojamame skaidrumo priemonių sąnaudų ir naudos įvertinimo tyrime.

- Svarstyti papildomus ES masto mechanizmus firmoms ar asmenims, nubaustiems už nusikaltimus, susijusius su terorizmu arba organizuotu nusikalstamumu, diskvalifikuoti.

- Nepelno ar labdaros sektoriuje įvertinti atitinkamas ES masto skaidrumo priemones ir mechanizmus siekiant užtikrinti, kad jų būtų laikomasi kartu taikant didelės rizikos dėl teroristų finansavimo ar kitų kitokios nusikalstamos veiklos nustatymo būdus.

Turto įšaldymas:

- Skatinti vienodą persivardijusių po įvardijimo grupių arba subjektų įvardijimo, „priedangos organizacijų“ įvardijimo, grupių ir subjektų, kurie jau buvo įvardyti, vadovų įvardijimo aiškinimą.

2 PRIEDAS

1. ES lygmeniu priimtos priemonės, taikomos kovai su teroristų finansavimu.

Nuo 2001 m. spalio mėn. ES lygmeniu buvo imtasi daugelio veiksmų, kuriais siekiama kovoti su terorizmu, taip pat užkirsti kelią tokioms organizacijoms įsigyti, išlaikyti ir naudoti lėšas ar turtą. Kartu su ankstesniais veiksmais jie sudaro galingas Sąjungos kovos su terorizmu ir jo finansavimu arsenalo priemones.

Teisės aktai

1.1. 2001 m. spalio 16 d. Tarybos aktas, pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį patvirtinantis Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose protokolą (OL C 326, 2001 m. lapkričio 21 d., p. 1)

Šis aktas nustato keitimąsi informacija tarp valstybių narių apie banko sąskaitas, kuriomis disponuoja koks nors asmuo, dėl kurio vykdomas baudžiamasis tyrimas. Jis dar nėra ratifikuotas, ir valstybės narės yra raginamos paspartinti šį procesą.

1.2. 2001 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/97/EB, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 91/308/EEB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos naudojimo pinigų plovimo tikslais (OL L 344, 2001 m. gruodžio 28 d., p. 76)

Antroji pinigų plovimui skirta direktyva, iš dalies pakeičianti 1991 m. direktyvą, buvo priimta 2001 m. gruodžio mėn. Išplėstas baudžiamųjų veikų, siejamų su pinigų plovimu, apibrėžimas, kad apimtų visus organizuotus nusikaltimus ir daugelį sunkių nusikaltimų, įskaitant su terorizmu susijusius nusikaltimus. Dabar apie pinigų plovimo įtarimus turi pranešti ne tik kredito ir finansų ar jais susijusios įstaigos, bet ir apskaitininkai, advokatai, notarai, nekilnojamojo turto prekybos agentai, lošimo namai ir prekiautojai didelės vertės prekėmis.

1.3. 2001 m. gruodžio 6 d. Tarybos sprendimas, išplečiantis Europolo mandatą tirti sunkias tarptautinio nusikalstamumo formas, išvardytas Europolo konvencijos priede (OL C 362, 2001 m. gruodžio 18 d., p. 1)

Šiuo Tarybos sprendimu buvo siekiama suteikti galimybę Europolui imtis sunkių tarptautinių nusikaltimų, išvardytų Europolo steigimo konvencijos priede, pvz., nužudymai, sunkus sveikatos sutrikdymas, vaiko pagrobimas, žmogaus pagrobimas įkaitu, organizuotas apiplėšimas ir neteisėta prekyba ginklais. Europolo įgaliojimai dabar apima paramą teisėsaugai kovoje su sunkiais tarptautiniais organizuotais nusikaltimais, įskaitant terorizmą.

1.4. 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendroji pozicija dėl kovos su terorizmu (2001/930/BUSP) (OL L 344, 2001 m. gruodžio 28 d., p. 90)

Šioje bendrojoje pozicijoje nustatoma nemaža veiksmų, kurių turi būti imamasi kovojant su terorizmu. Pagrindinės priemonės, aptariamos bendrojoje pozicijoje, yra: terorizmo finansavimo laikymas nusikaltimu Europos Sąjungoje, asmenų, susijusių su terorizmu, finansinio turto ar ekonominių išteklių areštas, uždraudimas teikti finansinę ar kitokią pagalbą tokiems asmenims ar subjektams, reikalavimas imtis

priemonių siekiant užkardyti bet kokį su teroro aktais susijusių asmenų rėmimą, ėmimasis teroro aktų prevencijos veiksmų ir atsisakymas teikti saugų prieglobstį tiems, kas susiję su tokiais aktais.

1.5. 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos bendroji pozicija dėl specifinių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (2001/931/BUSP) (OL L 344, 2001 m. gruodžio 28 d., p. 93)

Šioje bendrojoje pozicijoje nustatomas pirminis asmenų, grupių ir subjektų, susijusių su teroro aktais, sąrašas[20]. Joje apibūdinami kriterijai, kuriais remiantis sprendžiama, kas turėtų būti laikomi teroristais, kad būtų įtraukti į šį sąrašą, ir veikos, kurios sudaro teroro aktus. Pavardės ir pavadinimai sąraše turi būti bent kas šeši mėnesiai peržiūrimi. Pagal šią bendrąją poziciją Europos bendrija reikalauja įšaldyti sąraše išvardytų asmenų, grupių ir subjektų lėšas ir kitą finansinį turtą ar ekonominius išteklius ir draudžia jiems teikti finansines paslaugas. Valstybės narės turi teikti viena kitai pagalbą užkertant kelią teroro aktams ir kovojant su jais.

1.6. 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2580/2001 dėl specifinių apribojimo priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims ir susivienijimams siekiant kovoti su terorizmu (OL L 344, 2001 m. gruodžio 28 d., p. 70)

Reglamentas nustato tam tikrų asmenų, grupių ir subjektų, susijusių su terorizmu, lėšų, finansinio turto ir ekonominių išteklių areštą, draudimą leisti tokiems asmenims, grupėms ir subjektams naudotis lėšomis, finansiniu turtu ir ekonominiais ištekliais ir draudimą teikti jiems finansines paslaugas. Jis įgalioja Tarybą nustatyti ir nuolat turėti asmenų, grupių ir subjektų, susijusiu su terorizmu, sąrašą[21]. Numatyta ir galimybė leisti naudoti pagal šį reglamentą areštuotas lėšas esminiams žmogaus poreikiams tenkinti ir tam tikriems kitiems mokėjimams (pvz., mokesčiams, komunalinių paslaugų sąskaitoms ir kt.).

1.7. 2001 m. gruodžio 27 d. Tarybos sprendimas, nustatantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specifinių apribojimo priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims ir susivienijimams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalyje nurodytą sąrašą (2001/927/EB) (OL L 344, 2001 m. gruodžio 28 d., p. 83)

Šiame sprendime pateikiamas sąrašas asmenų, grupių ir subjektų, kuriems pagal Tarybos reglamentą Nr. 2580/2001 taikomos specifinės apribojimo priemonės. Atnaujintas asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomas šiuo reglamentu nustatytos priemonės, sąrašas buvo paskelbtas septynis kartus, o naujausias sąrašas skelbiamas Tarybos sprendime 2004/306/EB.

1.8. 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas, įkuriantis Eurojustą siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais (2002/187/TVR) (OL L 063, 2002 m. kovo 6 d., p. 1)

Šiuo sprendimu įkuriamas Eurojustas, kurį sudaro iš kiekvienos valstybės narės komandiruoti dirbti prokurorai, teisėjai ar policijos pareigūnai. Eurojusto uždaviniai – skatinti ir gerinti tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo koordinavimą tarp valstybių narių kompetentingų institucijų, tobulinti valstybių narių kompetentingų institucijų

---

[20] Naujausias sąrašo variantas pateiktas Bendrojoje pozicijoje 2004/500/BUSP.

[21] Naujausias sąrašo variantas pateiktas Tarybos sprendime 2004/306/EB.

bendradarbiavimą ir teikti paramą valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kad jų atliekami tyrimai ir baudžiamasis persekiojimas būtų veiksmingesni.

1.9. 2002 m. gegužės 27 d. Tarybos bendroji pozicija dėl ribojančių priemonių prieš Usama'ą bin Laden'ą, Al-Qaeda organizacijos ir Talibano narius bei su jais susijusius kitus asmenis, grupes, susivienijimus ir subjektus, panaikinanti bendrąsias pozicijas 96/746/BUSP, 1999/727/BUSP, 2001/154/BUSP ir 2001/771/BUSP (2002/402/BUSP) (OJ L 139, 2002 m. gegužės 29 d., p. 4)

Ji draudžia ginklų tiekimą ir kt. Usam'ui bin Laden'ui, Al-Qaeda organizacijos ir Talibano nariams bei su jais susijusiems asmenims ar grupėms remiantis JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis 1267(1999) ir 1333(2000). Pagal ją taip pat reikalaujama įšaldyti jų lėšas ir ekonominius išteklius ir uždraudžiama jiems naudotis lėšomis ir ekonominiais ištekliais. Ši bendroji pozicija yra nuolat peržiūrima.

1.10. 2002 m. gegužės 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 881/2002, nustatantis tam tikras specialias ribojančias priemones, taikomas tam tikriems asmenims ir subjektams, susijusiems su Osama bin Ladenu, Al-Qaida tinklu ir Talibanu, ir panaikinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 467/2001, uždraudžiantį tam tikrų prekių ir paslaugų eksportą į Afganistaną, sustiprinantis skrydžių uždraudimą ir pratęsiantis Afganistano Talibano lėšų ir kitų finansinių išteklių įšaldymą (OL L 139, 2002 m. gegužės 29 d., p. 9)

Šis reglamentas nustato areštą daugelio asmenų, grupių ir subjektų, išvardytų priede, lėšoms ir ekonominiams ištekliams ir draudžia naudotis lėšomis ir ekonominiais ištekliais. Komisija yra 36 kartus šį reglamentą iš dalies pakeitusi, kad būtų atnaujinamas asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomi reglamente nurodyti apribojimai, sąrašas, kuris paskutinį kartą buvo paskelbtas Komisijos reglamente (EB) Nr. 1728/2004. Sąrašo keitimas yra nuolat vykstantis procesas.

1.11. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl bendrų tyrimo grupių (2002/465/TVR) (OL L 162, 2002 m. birželio 20 d., p. 1)

Šis pamatinis sprendimas yra skirtas tam, kad būtų kuo veiksmingiau kovojama su tarptautiniais nusikaltimais. Juo nustatoma, jog tikslinga, kad būtų priimtas konkretus teisiškai privalomas aktas dėl bendrų tyrimo grupių, kuris būtų taikomas bendriems neteisėtos prekybos narkotikais arba prekybos žmonėmis ir terorizmo tyrimams, ir kad jos būtų sudaromos prioritetine tvarka kovai su teroristų padaromais nusikaltimais. Pamatinis sprendimas numato, kad dvi arba kelios valstybės narės gali konkrečiam tikslui ir ribotam laikotarpiui sudaryti bendras tyrimo grupes, kurios atliktų baudžiamuosius tyrimus vienoje ar daugiau tą grupę sudarančių valstybių. Reikalaujama, kad valstybės narės laikytųsi 2003 m. sausio 1 d. pamatinio sprendimo.

1.12. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl kovos su terorizmu (2002/475/TVR) (OL L 164, 2002 m. birželio 22 d., p. 3)

Šis pamatinis sprendimas reikalauja, kad valstybės narės priimtų bendrą jo 1 straipsnyje nustatytą teroristinio nusikaltimo apibrėžimą. Jis taip pat įpareigoja valstybes nares nusikaltimais laikyti tam tikras su teroristų grupėmis ar terorizmu siejamas veikas, tokias kaip vadovavimas teroristų grupės veiklai arba dalyvavimas jos veikloje, įskaitant jos veiklos finansavimą bet kokiu būdu, taip pat teroristinio nusikaltimo kurstymą, bendrininkavimą jį darant ir pasikėsinimą jį padaryti. Valstybės narės nuo 2002 m. gruodžio 31 d. turėjo laikytis šio pamatinio sprendimo. 2004 m. birželio mėn. Komisija parengė pranešimą, kuriame analizuojamos valstybių narių priemonės, kurių buvo imtasi, kad būtų laikomasi šio pamatinio sprendimo (KOM 2004 409, 2004 m. birželio 8 d.).

1.13. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (2002/584/TVR) (OL L 190, 2002 m. liepos 18 d., p. 1)

Šiuo pamatiniu sprendimu nustatoma, kad bet kurioje valstybėje narėje būtų vykdomas kitoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas dėl asmens arešto ir jo perdavimo siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę. Nusikaltimai, kuriems taikomas pamatinis sprendimas, apima ir terorizmą. Nuo 2004 m. sausio 1 d. ekstradiciją tarp valstybių narių reglamentuos taisyklės, priimtos vadovaujantis šiuo pamatiniu sprendimu. Buvo reikalaujama, jog valstybės narės iki 2003 m. gruodžio 31 d. imtųsi reikiamų priemonių, kad būtų pradėta laikytis šio pamatinio sprendimo.

1.14. Direktyva dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (2003/6, 2003 m. sausio 28 d.) (OL L 96, 2003 m. balandžio 12 d., p. 16)

2002 m. gruodžio 3 d. Taryba ir Europos Parlamentas priėmė direktyvą dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka). Teroristai gali piktnaudžiauti finansinėmis rinkomis finansuodami veiklą, kurioje pasinaudojama viešai neatskleista informacija arba rinkos manipuliavimu (naudodami švarius pinigus nešvariu būdu), arba plaudami „nešvarius“ pinigus finansinėse rinkose pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir rinkos manipuliavimu. Piktnaudžiavimui rinka skirta direktyva padeda stiprinti kovą su baudžiamosiomis veikomis finansų rinkose.

1.15. 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas dėl policijos ir teismų bendradarbiavimo kovojant su terorizmu konkrečių priemonių įgyvendinimo pagal Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP 4 straipsnį (2003/48/TVR) (OL L 16, 2003 m. sausio 22 d., p. 68)

Šis sprendimas yra skirtas galimybei gauti ir rinkti informaciją, susijusią su baudžiamaisiais tyrimais ir procesiniais veiksmais arba gaunamą juos atliekant dėl teroristinių nusikaltimų, susijusių su bet kuriuo iš asmenų, grupių ar subjektų, išvardytų Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP priede, numatant ją perduoti Europolui ir Eurojustui. Ta informacija gali būti susijusi su asmens, grupės ar subjekto tapatybe, veikomis, dėl kurių atliekamas tyrimas arba baudžiamasis persekiojimas, ir ryšiais su susijusiomis bylomis. Šis sprendimas ragina bylose,

susijusiose su išvardytais asmenimis, grupėmis ar subjektais, atitinkamais atvejais sudaryti bendras tyrimo grupes, skubiai vykdyti savitarpio teisinės pagalbos prašymus, prašymus pripažinti bei vykdyti teismo sprendimus, susijusius su teroristiniais nusikaltimais, ir dalintis informacija.

1.16. Tarptautinių konvencijų pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1373 (2001) ratifikavimas

Vykdydamos rezoliuciją 1373 (2001), valstybės narės Bendrosios pozicijos 2001/930/BUSP 14 straipsniu prisiėmė politinį įsipareigojimą tapti JT Konvencijos dėl terorizmo finansavimo prevencijos (Niujorkas, 1999 m. gruodžio 9 d.) ir 12 kitų su terorizmu susijusių konvencijų šalimis.

1.17. 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR dėl turto arba įrodymų arešto aktų vykdymo Europos Sąjungoje (OL L 196, 2003 m. rugpjūčio 2 d., p. 45)

Šiuo pamatiniu sprendimu nustatomas teismo nutarčių dėl turto ir įrodymų arešto savitarpio pripažinimo principas. Jame nustatomos taisyklės, kurių laikydamosi valstybės narės turi pripažinti ir vykdyti tokias kitos valstybės narės kompetentingų teisminių institucijų priimtas nutartis. Šis sprendimas taikomas nutartims dėl arešto, priimtoms siekiant užtikrinti įrodymus arba paskesnį turto konfiskavimą. Šiuo tikslu terorizmas tampa vienu iš nusikaltimų, dėl kurių nereikia dvigubo baudžiamumo patikrinimo.

3 PRIEDAS

1. ES LYGMENIU RENGIAMOS PRIEMONĖS, SUSIJUSIOS SU KOVA SU TERORISTŲ FINANSAVIMU

1.1. Pamatinio sprendimo dėl su nusikalstama veikla susijusių pajamų, priemonių ir turto konfiskavimo projektas

Pamatinio sprendimo projektu siekiama suderinti tam tikras valstybėse narėse konfiskavimą reglamentuojančias nuostatas, ypač ryšium su „išplėstiniu konfiskavimu“. Pagal šį sumanymą teismas turi įgaliojimus tam tikromis aplinkybėmis priimti nutartį konfiskuoti nuteisto asmens turtą, jei teismas, *inter alia,* yra visiškai įsitikinęs, kad tas asmens turtas yra kildinamas iš kitos nusikalstamos veiklos. 2002 m. gruodžio mėn. gautas politinis pritarimas šiam pamatiniam sprendimui, bet jį dar turi atidžiai išnagrinėti valstybės narės.

1.2. Pamatinio sprendimo dėl savitarpio pripažinimo principo taikymo teismo nutartims dėl konfiskavimo projektas

Šio pamatinio sprendimo projekto tikslas – lengvinti valstybių narių bendradarbiavimą pripažįstant ir vykdant teismo nutartis dėl turto konfiskavimo. Jis įpareigoja valstybės nares savo teritorijoje pripažinti ir vykdyti kitos valstybės narės kompetentingo baudžiamųjų bylų teismo priimtas nutartis dėl konfiskavimo. 2004 m. birželio mėn. gautas politinis pritarimas šiam pamatiniam sprendimui, bet dar lieka atidžiai išnagrinėti keletą išlygų.

1.3. Didelio masto grynųjų pinigų judėjimo kontrolė – Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pinigų plovimo prevencijos muitinių bendradarbiavimo priemonėmis

2002 m. birželio 25 d. Komisija patvirtino pranešimą kartu su pasiūlymu dėl reglamento, nustatančio didesnių grynųjų pinigų sumų judėjimo kontrolės priemones, asmenims atvykstant į Bendriją ir iš jos išvykstant. Pasiūlytas reglamentas papildytų pinigų plovimui skirtas Bendrijos direktyvas ir įpareigotų į Bendrijos muitų teritoriją atvykstančius ir iš jos išvykstančius asmenis, vežančius 15 000 eurų ar daugiau grynaisiais arba tokios pat vertės lygiavertėmis mokėjimo priemonėmis, pateikti atitinkamą deklaraciją.

1.4. Pasiūlymas dėl trečiosios pinigų plovimo direktyvos

2004 m. birželio 30 d. Komisija patvirtino pasiūlymą dėl trečiosios pinigų plovimo direktyvos. Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti bendrą ES masto nusistatymą į FATF 40 rekomendacijų su pakeitimais, padarytais 2003 m. birželio mėn. Siūloma išplėsti direktyvos taikymo sritį apimant turto valdymo patikėjimo teise ir bendrovės paslaugų teikėjus, nustatomi konkretesni kliento tinkamo stropumo reikalavimai ir naudą gaunančio savininko identifikacija, kovos su pinigų plovimu prevencinis mechanizmas išplečiamas operacijoms, siejamoms su teroristų finansavimu.

1.5. Pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo ryšium su teroristiniais nusikaltimais

2004 m. kovo 29 d. Europos Komisija priėmė Komunikatą dėl kovos su terorizmu, įskaitant terorizmo finansavimą[22]. Komunikato priede yra Pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo, leidžiančio šioje kovoje dalyvaujančioms tarnyboms turėti prieigą prie išsamiausios ir naujausios informacijos. Komisijos pasiūlymas išplečia keitimosi informacija taikymo sritį visiems teroristiniams nusikaltimams, kaip apibūdinta 2002 m. birželio 13 d. Pamatiniame sprendime dėl kovos su terorizmu. Pareiga keistis informacija būtų taikoma visiems teroristiniams nusikaltimams arba nusikaltimams, susijusiems su teroristų grupe, žinoma valstybėms narėms, įskaitant dalyvavimą teroristų grupės veikloje bet kuria finansavimo forma. Keitimasis informacija bus taikomas visose proceso stadijose. Europolui ir Eurojustui informacija apie teroristinius nusikaltimus turi būti siunčiama visose proceso stadijose, įkaitant nuteisimus.

1.6. Pasiūlymas dėl Reglamento dėl mokėtojo kartu su pinigų pervedimais teikiamos informacijos

2004 m. spalio ar lapkričio mėn. Europos Komisija numato patvirtinti pasiūlymą dėl Reglamento dėl mokėtojo kartu su pinigų pervedimais teikiamos informacijos. Šiuo pasiūlymu dėl reglamento siekiama į Bendrijos teisę perkelti VII specialią rekomendaciją. Juo nustatomos taisyklės, reglamentuojančios mokėtojo kartu su pinigų pervedimais teikiamą informaciją, siekiant užtikrinti, jog pagrindinė informacija būtų nedelsiant prieinama už kovą su terorizmu atsakingoms institucijoms, kad joms būtų galima padėti atlikti savo uždavinį. Šios taisyklės numato kelias prievoles, taikytinas visiems mokėjimo grandinėje dalyvaujantiems mokėjimo paslaugos teikėjams. Mokėtojo mokėjimo paslaugos teikėjas turi užtikrinti, kad kartu pinigų pervedimais būtų teikiama išsami, tiksli ir prasminga mokėtojo informacija. Bet kuris tarpininkaujantis mokėjimo paslaugos teikėjas turi užtikrinti, kad kartu su pervedimu būtų išsaugoma visų mokėtojų kartu su pervedimu pateikta informacija arba atliekama atitinkama registracija. Asmens, kuriam išmokama, mokėjimo paslaugos teikėjas turi turėti nusistatęs veiksmingą pavojaus galimumu grindžiamą tvarką, kad galėtų atpažinti pinigų pervedimus, nepateikiančius išsamios informacijos apie mokėtoją, ir atitinkamai pranešti apie įtartinas operacijas už kovą su terorizmu atsakingoms institucijoms.

1.7. Direktyvos dėl naujų teisinių pagrindų mokėjimams vidaus rinkoje projektas

Komisija rengia pasiūlymą dėl pirmiau minėto projekto, kuris užtikrins suderintą Finansinės veiklos specialios paskirties grupės VI rekomendacijos įgyvendinimą Bendrijos teisėje ir tuo garantuos vienodas veiklos sąlygas visiems tiekėjams. Planuojamas reguliavimo režimas pinigų pervedėjams numatys ne tik pervedėjo registravimą įvedant specialią mokėjimo paslaugos teikėjo licenciją, bet ir atsižvelgs į šių teikėjų konkretų rizikingumo įvertinimą nustatant konkrečius priežiūros reikalavimus.

---

[22] KOM(2004) 221.